

systems of specific accounting entries, derivative (transformed) balance sheets, systems of valuations at market (fair) value.

Findings. The results ensure the obtaining of everyday information on the financial state of a modern enterprise – not only the current state, but also strategic and hypothetical state including risks and solvency margins.

Value added. For the Ukrainian enterprises, the research value is in grounding a new methodology of the financial condition monitoring for an enterprise that operates in a competitive globalized world economy in order to survive and develop. The new methodology takes into account the current development of market relations in Ukraine and bases on the foreign experience generalization.

Key words: financial activity, business processes, economic situations, accounting engineering, mechanisms and tools of accounting engineering, derivative (transformed) monitoring balance sheets, market net assets, net liabilities, zone of financial condition.

УДК 657.1(477)

Кафка Софія Михайлівна,

канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри обліку і аудиту,
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
(76019, Україна, Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15)
E-mail: Kafka@i.ua

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Анотація

Мета дослідження: аналіз історичного розвитку та сучасного етапу розвитку облікової політики для розв'язання проблем її формування щодо нематеріальних активів підприємства.

Методологія. Для цілей дослідження використано методи аналізу та синтезу, системний підхід – для дослідження процесів розроблення облікової політики підприємства щодо нематеріальних активів, логічний метод і моделювання – з метою систематизації інформаційного забезпечення зазначених процесів.

Отримані результати. Розроблено комплексний підхід до формування облікової політики щодо нематеріальних активів, запропоновано і детально розкрито авторське бачення етапів складання облікової політики даного об'єкта обліку, їх зміст і викладено основні моменти, які доцільно враховувати в процесі формування облікової політики стосовно нематеріальних активів.

Цінність дослідження полягає в тому, що основні положення, викладені у статті містять методичні рекомендації з удосконалення облікової політики підприємств щодо нематеріальних активів, які надають можливість отримувати своєчасну та достовірну інформацію про них для цілей управління.

Ключові слова: облікова політика, бухгалтерський облік, нематеріальні активи, елементи облікової політики, інформаційне забезпечення, експертна комісія.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. При розгляді проблемних аспектів формування облікової політики в частині необоротних активів, науковці, як правило, акцентують увагу на формуванні облікової політики щодо фінансового обліку, випускаючи з уваги особливості, існуючі обмеження та суперечливі норми податкового законодавства, особливо в питаннях регулювання обліку необоротних активів. Ґрунтовний аналіз, оптимальне поєднання та комбінація елементів облікової політики для фінансового обліку та в цілях оподаткування в умовах сьогодення є дуже актуальним і затребуваним для практичного застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування, наповнення та реалізації облікової політики досліджували вітчизняні науковці, зокрема: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, П.Є. Житний, М.В. Кужельний, М.С. Пушкар, П.Я. Хомин, В.Г. Швець та ін. Досить цікавими і ґрунтовними, на нашу думку, є монографії З.-М.В. Задорожного [1], В.А. Кулика [2], М.С. Пушकारа та М.Т. Щирби [3, 4], присвячені дослідженню теоретичних і практичних аспектів облікової політики нематеріальних активів підприємства. Але, не зважаючи на вагомий внесок вітчизняних науковців у дослідження проблемних аспектів, пов'язаних з формуванням облікової політики, її ролі та завдань в управлінні сучасним підприємством, ряд питань і досі залишаються дискусійними та не вирішеними.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Формування облікової політики, з одного боку, є досить відповідальним і складним процесом з вибору методичних та організаційно-технічних методів і прийомів обліку, з іншого – це творчий процес управління показниками результатів фінансово-господарської діяльності підприємства за допомогою вибору, комбінування і поєднання різних прийомів, способів, методів обліку і оцінок, відповідно до мети і інтересів власників, який потребує відповідного рівня теоретичної підготовки та практичного досвіду, в першу чергу, бухгалтера.

Облікова політика повинна стати дієвим інструментом управління обліковим процесом сучасного підприємства та джерелом отримання інформації для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень.

Багатоваріантність рішень обліку операцій з нематеріальними активами у господарській діяльності вимагає від підприємств сформувати політику щодо ведення їх обліку. Оскільки процес створення облікової політики визначає вибір конкретного способу ведення обліку з низки альтернатив, які регламентовані стандартами бухгалтерського обліку. В міжнародній практиці, якщо конкретно в стандартах обліку не зазначено способів чи методів обліку окремих об'єктів, підприємство на власне професійне судження має право розробити індивідуальні способи їх обліку з урахуванням вимог чинного законодавства.

Документальне оформлення та підтвердження вибраних способів і методів ведення обліку нематеріальних активів відображається в обліковій політиці, тому дослідження з розроблення та удосконалення положень облікової політики сучасних підприємств щодо нематеріальних активів є актуальними.

Формулювання мети і завдань дослідження. Метою написання статті є аналіз історичного розвитку облікової політики для визначення особливостей її формування щодо нематеріальних активів, дослідження сучасного стану та проблем розроблення облікової політики підприємств, обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення процедур формування облікової політики нематеріальних активів. Завдання, які дозволяють досягти поставленої мети, такі: дослідити порядок розвитку облікової політики в історичному аспекті, визначити її особливості щодо нематеріальних активів, систематизувати та удосконалити процедури формування облікової політики підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розглянемо основні моменти, які необхідно враховувати в процесі формування облікової політики стосовно нематеріальних активів.

При формуванні облікової політики щодо нематеріальних активів підприємство повинно враховувати одночасно вимоги та норми законодавства, що регулює фінансовий облік нематеріальних активів згідно П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [5], Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів [6] і щодо облікової політики підприємства [7] та облік для цілей оподаткування, які регулюються нормами ПКУ [8].

Формування облікової політики стосовно нематеріальних активів, доцільно проводити за такими етапами:

Етап 1. Постановка завдання та аналіз чинників впливу. На даному етапі визначається особливості вибору тих чи інших елементів облікової політики стосовно нематеріальних активів у контексті основної стратегії формування облікової політики підприємства та можливого впливу обраних елементів на фінансові результати.

Визначається суб'єкт формування облікової політики в частині нематеріальних активів. Оскільки нематеріальні активи є особливими та специфічними об'єктами обліку, доцільно створити окрему експертну комісію з відповідних фахівців підприємства для визначення терміну корисного використання відповідного об'єкта, оптимального методу нарахування амортизації, підстав для проведення переоцінок, визначення при необхідності ліквідаційної вартості. В окремих випадках до таких комісій можна залучати незалежних експертів при умові, що такі додаткові витрати будуть економічно доцільними для підприємства. Проводиться аналіз діючого на момент формування облікової політики чинного законодавства щодо можливих альтернативних варіантів методів обліку та оцінок стосовно нематеріальних активів, або визнається відсутність законодавчої регламентації окремих елементів облікової політики.

Проходження даного етапу передбачає, також, проведення аналізу об'єктивних і суб'єктивних чинників, що впливають на об'єкти нематеріальних активів у процесі їх використання (експлуатації).

Норми бухгалтерського і податкового законодавства, що регулюють облік нематеріальних активів, містять ряд відмінностей. Елементи облікової політики для цілей фінансового обліку та для цілей оподаткування представлено у табл. 1.

Етап 2. Аналіз можливих варіантів і вибір оптимальної моделі. В процесі формування облікової політики підприємством реалізується право вибору найоптимальніших та економічно обґрунтованих елементів облікової політики на конкретний момент діяльності при діючих економічних умовах діяльності в межах норм чинного законодавства та відповідно до інформаційних потреб користувачів фінансової звітності.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика елементів облікової політики стосовно нематеріальних активів для цілей фінансового обліку та для цілей оподаткування*

Елементи облікової політики	Згідно з нормами П(С)БО	Для цілей оподаткування згідно з вимогами ПКУ
Визнання	Відповідність критеріям визнання активу	Відношення до господарської діяльності
Строки корисного використання	– встановлюється самостійно, враховуючи строки корисного використання подібних активів, моральний знос, що передбачається, правові або інші обмеження щодо строків використання, очікуваний спосіб використання та залежність строку використання даного активу від строків корисного використання інших активів підприємства. - можуть застосовуватись строки корисного використання встановлені податковим законодавством	Група 1 – відповідно до правостановлюючого документа; група 2 – відповідно до правостановлюючого документа; група 3 – відповідно до правостановлюючого документа; група 4 – відповідно до правостановлюючого документа, <i>але не менш як 5 років</i> ; група 5 – відповідно до правостановлюючого документа, <i>але не менш як 2 роки</i> ; група 6 – відповідно до правостановлюючого документа. - якщо, відповідно до правостановлюючого документа строк дії права користування не встановлено, такий строк корисного використання встановлюється самостійно, але в межах від 2 до 10 років
Методи нарахування амортизації	прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий	прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний
Поріг суттєвості для розкриття інформації в примітках до фінансових звітів	Кількісні та якісні критерії щодо складу нематеріальних активів встановлюється підприємством самостійно відповідно до інформаційних потреб і запитів користувачів звітності	на підставі даних бухгалтерського обліку
Ліквідаційна вартість	- самостійно встановлюється підприємством у випадку, коли існує не відмовне зобов'язання іншої особи щодо придбання цього об'єкта наприкінці строку його корисного використання та коли ліквідаційна вартість може бути визначена на підставі інформації існуючого активного ринку і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання цього об'єкта. - в інших випадках ліквідаційна вартість прирівнюється до нуля	не передбачено

Закінчення табл. 1

Елементи облікової політики	Згідно з нормами П(С)БО	Для цілей оподаткування згідно з вимогами ПКУ
Підходи до переоцінок	Підприємство самостійно вирішує доцільність проведення на дату балансу переоцінки нематеріальних активів до справедливої вартості при умові, що для таких нематеріальних активів існує активний ринок. Поріг суттєвості для переоцінки встановлюється підприємством самостійно.	Суми проведених уцінок і дооцінок не впливають на об'єкт оподаткування шляхом проведення відповідних коригувань фінансового результату до оподаткування відповідно до положень п.138.1 та 138.2 статті 138
Терміни та об'єкти проведення інвентаризацій	У період трьох місяців перед складанням річної фінансової звітності	-

*Джерело: розроблено автором на основі [5, 8].

Визнання нематеріальних активів для цілей фінансового обліку та цілей оподаткування має певні відмінності. Так, для визнання активом і, відповідно, відображення у фінансовій звітності об'єкт нематеріальних активів повинен відповідати загальним критеріям визнання активу, зокрема, придбані або отримані нематеріальні активи визнаються:

- якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням;
- вартість може бути достовірно визначена.

Нематеріальні активи отримані у результаті розробки відображаються в балансі, якщо:

- існує намір, технічна можливість і ресурси для доведення до стану, в якому даний об'єкт придатний для реалізації або використання;
- існує можливість отримання майбутніх економічних вигод від його реалізації або використання;
- наявна інформація для достовірного визначення витрат, пов'язана з його розробкою.

Податковий кодекс затверджує інші якісні характеристики для визнання нематеріальних активів, зокрема, з ціллю нарахування амортизації: відносно використання в господарській діяльності.

Таким чином, процес формування облікової політики передбачає раціональне поєднання методів обліку і оцінок згідно бухгалтерського законодавства та відповідних обмежень і норм податкового кодексу, їх можливого поєднання та комбінації задля досягнення оптимального варіанту облікової політики.

П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [5] при визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів передбачає враховувати:

- строк корисного використання подібних активів;
- моральний знос, що передбачається;
- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання;
- очікуваний спосіб використання нематеріального активу підприємством;
- залежність строку корисного використання нематеріального активу від строку корисного використання інших активів підприємства.

При формуванні облікової політики необхідно враховувати обмеження, встановлені податковим законодавством щодо строків корисного використання об'єктів нематеріальних активів 4 і 5 групи та об'єктів, для яких відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування не встановлено.

Щодо інших груп нематеріальних активів податковим законодавством не встановлено мінімально допустимих термінів корисного використання, підприємство встановлює їх самостійно відповідно до запланованих економічних вигод, очікуваних від використання відповідного об'єкту нематеріальних активів.

Важливим елементом облікової політики щодо нематеріальних активів є вибір методу нарахування амортизації. Відповідно до положень і норм П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», підприємство самостійно обирає метод нарахування амортизації (прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий).

Метод нарахування амортизації об'єкту нематеріальних активів обирається підприємством самостійно, виходячи з очікуваних економічних вигод від використання такого нематеріального активу, загальної стратегії управління підприємством, особливостей діяльності підприємства на даному етапі та інших чинників.

Якщо умови отримання очікуваних економічних вигод визначити неможливо, амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. При розрахунку вартості, яка амортизується, ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля, крім випадків, передбачених нормами П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»:

– якщо існує невідоме зобов'язання іншої особи щодо придбання цього об'єкта наприкінці строку його корисного використання;

– якщо ліквідаційна вартість може бути визначена на підставі інформації існуючого активного ринку і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання [5].

Якщо виконується друга частина зазначеного пункту, визначення ліквідаційної вартості здійснюється на підприємстві спеціально створеною комісією та фіксується у розпорядчому документі про облікову політику.

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання амортизації не підлягають. До нематеріальних активів з невизначеним строком корисного використання належать ті, щодо яких підприємством не визначено обмеження строку, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (чи їх еквівалентів) від використання таких нематеріальних активів.

Якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод, строк корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації в кінці звітного року потрібно переглядати. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання в кінці кожного року також оцінюються на наявність ознак невизначеності обмеження строку їх корисного використання та за відсутності таких ознак підприємством устанавлюється строк корисного використання таких нематеріальних активів. Обов'язки щодо перегляду строків корисного використання нематеріальних активів доцільно покласти на створену на підприємстві експертну комісію для надання обґрунтованих професійних висновків і рекомендацій.

Згідно з вимогами Податкового кодексу при нарахуванні амортизації нематеріальних активів застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім виробничого методу.

Відповідно, якщо на даному етапі цілі і загальна стратегія власників зорієнтовані на отримання максимально прибуткових фінансових результатів, доцільно встановлювати максимально можливий строк корисного використання об'єкта нематеріальних активів, обрати прямолінійний метод нарахування амортизації. У випадку, якщо при формуванні облікової політики поставлено завдання пошуку методів оптимізації оподаткування в дозволеніх

законодавствах межах, доцільно обирати мінімально можливі строки корисного використання з урахуванням обмежень Податкового кодексу України та прискорені методи нарахування амортизації.

У звітності, якщо для окремих об'єктів нематеріальних активів існує активний ринок, підприємство може проводити їх переоцінку за справедливою вартістю. У такому випадку при переоцінці окремого об'єкта нематеріальних активів потрібно проводити переоцінку всіх інших активів групи, до якої належить цей об'єкт (окрім тих, щодо яких не існує активного ринку).

Переоцінка нематеріальних активів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості. Але, на наш погляд, в обліковій політиці слід передбачити, що така переоцінка не відображається на рахунках бухгалтерського обліку, а коригує данні фінансовій звітності.

В обліковій політиці необхідно встановити умови, методи, техніку і організацію проведення переоцінки нематеріальних активів.

Відповідно до вимог П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» справедлива вартість – вартість, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату [9].

Поріг суттєвості та інші критерії переоцінки нематеріальних активів встановлюються підприємством самостійно.

Елементом облікової політики щодо організації обліку нематеріальних активів є затвердження строків і порядку проведення інвентаризації нематеріальних активів. Орієнтовні терміни та порядок проведення інвентаризації визначені в Положенні про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом МФУ від 02.09.2014 року № 879 [10]. Зокрема, при інвентаризації нематеріальних активів їх наявність установлюється за документами, що були підставою для оприбуткування, або за документами, якими оформлені майнові права. Одночасно на підставі цих документів перевіряється обґрунтованість їх оприбуткування.

Етап 3. Документальне оформлення. Обраний оптимальний варіант облікової політики щодо нематеріальних активів доречно виокремити як окремий розділ розпорядчого документу про облікову політику «Нематеріальні активи».

Певний перелік елементів облікової політики доцільно оформити додатками до розпорядчого документа, зокрема:

- склад експертної комісії, що займається формуванням облікової політики щодо нематеріальних активів;
- строки корисного використання;
- терміни і порядок проведення інвентаризацій;
- перелік і порядок заповнення первинних документів і зведених реєстрів з обліку нематеріальних активів, розроблених підприємством самостійно, які не затверджені відповідними нормативними документами.

Якщо на підприємстві присутні нематеріальні активи, інформація про які може бути комерційною таємницею (незапатентовані науково – технічні розробки, бази даних і комп'ютерні програми, ноу-хау, промислові взірці та інші нематеріальні активи особливого призначення), доцільно оформити окремий додаток про правила доступу і організацію обліку таких активів.

Етап 4. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Відповідно до принципу повного висвітлення, фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі. У примітках до фінансової звітності, підприємство розкриває інформацію, яка, на його думку, є суттєвою для користувачів у процесі прийняття рішень. Інформація, що належить до розкриття у примітках до фінансової звітності, наведено у П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Зокрема, розкриття інформації про обрану облікову політику може включати:

- обраний метод оцінки нематеріальних активів на дату балансу;
- встановлений діапазон строків корисного використання;
- обрані методи нарахування амортизації;
- особливості обліку нематеріальних активів для цілей оподаткування;
- первісна вартість, залишкова вартість та метод оцінки нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань;
- склад нематеріальних активів, інформація про які є суттєвою, та інша.

Інформація наводиться по кожній групі нематеріальних активів. Окрім того, окремо наводиться інформація про нематеріальні

активи, що придбані або отримані та створені на даному підприємстві.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Облікова політика підприємства є тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації, ведення бухгалтерського обліку і формування фінансової звітності. В сучасних умовах господарювання і ведення бізнесу облікова політика є вагомим інструментом управління не тільки обліком, але й результатами всієї фінансово-господарської діяльності підприємства. При формуванні облікової політики важливо застосувати комплексний підхід, що передбачає взаємозв'язок між фінансовим, управлінським і податковим обліком. Такий підхід дозволить реалізувати призначення облікової політики як інструмента управління та джерела інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень у різних напрямках функціонування підприємства.

Процеси формування облікової політики для цілей оподаткування, можливість оптимального поєднання вимог ПКУ та бухгалтерських стандартів щодо обрання оптимальних комбінацій і поєднання методів обліку та оцінок стосовно нематеріальних активів в умовах сьогодення є дуже актуальним і затребуваним для практичного застосування і потребує подальших досліджень і пропозицій щодо практичного застосування в поточній діяльності суб'єкта господарювання.

У процесі формування облікової політики щодо нематеріальних активів запропоновано виокремити чотири етапи: постановка завдання та аналіз чинників впливу, аналіз можливих варіантів і вибір оптимальної моделі, документальне оформлення, розкриття інформації у фінансовій звітності. Крім того адаптовано запропоновану послідовність і наповненість етапів в якості алгоритму формування облікової політики підприємства щодо нематеріальних активів.

Проведене дослідження черговий раз підтверджує, що на багатьох вітчизняних підприємствах облікова політика на сьогодні ще не стала дієвим інструментом управління, оптимізації оподаткування, стратегічного та поточного планування. Підхід до процесу формування облікової політики досить часто формальний, вимушено необхідний. Постійні, часто не обґрунтовані та супе-

речливі зміни податкового і бухгалтерського законодавства суттєво ускладнюють поточну роботу бухгалтера, відповідно питання формування та перегляду облікової політики відходять на другий план.

Бібліографічний список

1. *Задорожний З.-М. В.* Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів: [монографія] / З.-М.В. Задорожний, Л. Г. Семенен, Л.Т. Богуцька. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 237 с.

2. *Кулик В. А.* Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: монографія / В.А. Кулик. –Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. – 373 с.

3. *Пушкар М. С. Щирба М. Т.* Теорія і практика формування облікової політики: [монографія] / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. –Тернопіль: Карт-бланш, 2010. – 260 с.

4. *Щирба М. Т.* Облікова політика в системі управлінського обліку: [монографія] / М.Т. Щирба. –Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. – 340 с.

5. П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: затверджене Наказом Міністерства України від 18.10.1999 р. № 242. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 16 листопада 2009 р. № 1327. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.buhgalteria.com.ua/News/1327.html>

7. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затверджені Наказом Наказ Міністерства фінансів України від 27.6.2013 № 635. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dtkk.com.ua/show/2cid010244.html>

8. Податковий Кодекс України: Закон від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

9. П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств»: затверджене Наказом Міністерства України від 07.07.99 р. №163. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

10. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене Наказом Міністерства фінансів України 02.09.2014 № 879. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

References

1. Zadorozhnyy Z.-M. V. Aktual'ni pytannya oblikovoyi polityky pidpryyemstv shchodo neoborotnykh aktiviv [Actual issues of accounting policy on fixed assets]: [monohrafiya] / Z.-M. V. Zadorozhnyy, L. H. Semehen, L. T. Bohuts'ka. – *Ternopil': TNEU*, (2012). – 237 p. [In Ukrainian]
2. Kulyk, V. A. Oblikova polityka pidpryyemstva: nabutyi dosvid ta perspektyvy rozvytku [Accounting policy of an enterprise: lessons learned and perspectives for development]: [monohrafiya] / V. A. Kulyk. *Poltava: RVPVPUET*, (2014). – 373 p. [In Ukrainian]
3. Pushkar, M. S., Shchyrba, M. T. Teoriya i praktyka formuvannya oblikovoyi polityky [Theory and practice of formation of accounting policy]: [monohrafiya] / M. S. Pushkar, M. T. Shchyrba. *Ternopil': Kart-blansh*, (2010). – 260 p. [In Ukrainian]
4. Shchyrba, M. T. Oblikova polityka v systemi upravlins'koho obliku [Accounting policies in management accounting system]: [monohrafiya] / M. T. Shchyrba. *Ternopil': VPTs «Ekonomichna dumka TNEU»*, (2011). – 340 p. [In Ukrainian]
5. P(S)BO 8 «Nematerial'ni aktyvy» [Intangible Assets], zatverdzhene Nakazom Ministerstva Ukrainy vid 18.10.1999 № 242. [Electronic resource] – Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> [In Ukrainian]
6. Metodychni rekomendatsiyi z bukhhalters'koho obliku nematerial'nykh aktiviv [Guidelines on accounting for intangible assets], zatverdzheni Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 16 lystopada 2009 № 1327. [Electronic resource] – Available at: <http://www.buhgalteria.com.ua/News/1327.html> [In Ukrainian]
7. Metodychni rekomendatsiyi shchodo oblikovoyi polityky pidpryyemstva [Methodical recommendations on accounting policies], zatverdzheni Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27.6.2013 № 635. [Electronic resource] – Available at: <http://dtkk.com.ua/show/2cid010244.html> [In Ukrainian]
8. Podatkovyy Kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]: Zakon vid 02.12.2010 № 2755-VI // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy. [Electronic resource] – Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [In Ukrainian]
9. P(S)BO 19 «Ob»yednannya pidpryyemstv» [Business Associations], zatverdzhene Nakazom Ministerstva Ukrainy vid 07.07.1999 № 163. [Electronic resource] – Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99> [In Ukrainian]
10. Polozhennya pro inventaryzatsiyu aktiviv ta zobov'yazan' [Regulation on the inventory of assets and liabilities],

zatverdzhene Nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny 02.09. 2014 № 879.
[Electronic resource] – Available at:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> [In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 14 березня 2017 р.

UDC 657.1(477)

Sofia Kafka,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Head of the Department of Accounting and Auditing
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
(15, Karpatska St., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine)
E-mail: Kafka@i.ua

The development of accounting policy for intangible assets

Abstract

Research objective. *The objective is to analyze the historical development and current accounting policy in order to tackle the problem of working-out the accounting policy concerning intangible assets.*

Methodology. *The purposes of the study suppose using the methods of analysis and synthesis, and the systematic approach to study the process of working-out the accounting policy in respect of intangible assets. Logical method and simulation ensured the systematization of information support for mentioned processes.*

Findings. *The author developed a comprehensive approach to the provision of accounting policy for intangible assets, proposed and disclosed in detail the author's vision of drafting stages and their content for accounting policy under a certain accounting object, and presented the key aspects to be considered when choosing an accounting policy for intangible assets.*

Value added. *The outlined in the article principles contain methodical recommendations to improve the accounting policy for intangible assets that ensure timely and accurate information for management purposes.*

Key words: *accounting policy, accounting, intangible assets, items of accounting policy, information support, expert commission.*